

Kære kollegaer

Lean Pejtersens debut *Her er der ingen, der græder om fredagen* sætter absurditeten ved det moderne arbejdsliv i fokus til tonerne af kollektiv udbrændthed.

Man kan for eksempel tisse i en spand for at undgå at møde sin chef på gangen. Det har vi vel alle gjort. Eller nogle af os har i hvert fald, og med os mener jeg det kollegiale kollektiv, der udgør den flerstemmige fortæller i Lean Pejtersens prosadigtende arbejdskollage *Her er der ingen, der græder om fredagen*.

Bogen der i forordet indledes med læserhenvendelsen 'Kære kollegaer', er ifølge Pejtersen selv, en række samskrivninger af anonyme medarbejderes beskrivelser af arbejdsoplevelser, som forfatteren de sidste fem år har indsamlet gennem seminarer og spørgeskemaundersøgelser. Under Pejtersens hånd samler resultatet sig til dette flerstemmige værk bestående af indrømmelser af ellers skammelig arbejdsadfærd og blotlæggelser af arbejdslivets absurditet. Udsigelsen er samlet i et fælles jeg, der i samme prosadigt runger af både forskellige brancher og arbejdsstillinger.

"Jeg kom til at sige til min første fuldtidschef, at det var gået op for mig, at han jo faktisk forventede, at jeg kom hver dag". Og kronen på værket: "... det kunne han noget paf bekræfte".

I *Her er der ingen, der græder om fredagen* er det arbejdsgiveren, der er autoriteten. Det er et arbejdsunivers, hvor mellemlederen både skal agere Youtube-vismand og prædike kold, systematisk lomme filosofi til gavn for sine medarbejdere. Det skal for eksempel være vist, at der findes ni forskellige typer af medarbejdere og svimlende 56 undertyper, eller at man kan gøre disse tre ting, hvis man har et problem: "At kæmpe, at flygte eller gøre ingenting".

Senere i værket er der ikke længere citationstegn omkring de gode råd, og jeget formidler den kolde visdom til læseren, der beordres til at læse noget, der ikke er spændende før sengetid, eller at finde en "neutral person" at tale med som konfliktløsning.

Denne lomme filosofiske 'medicin' fremstilles som mere tyssende end forløsende for det arbejdende kollektiv. I kontrast placerer bogen det kollektive jeks egne copingmekanismer som den nødvendige revolte. Det være sig den lille forbrydelse mod arbejdspladsen ved at stjæle små, unødvendige personalegenstande eller at tabe en vare med vilje. At onanere på toilettet, spontant at tage på Roskilde Festival uden at melde sig syg, ja, måske blot drømmen om aldrig at komme tilbage: "... kaste mit nøglekort væk og galopere hen over markerne."

Men den største revolte er ikke den ulydige adfærd som indrømmelsen af den og det sproglige udbrud af tabubelagte følelser af udbrændthed over arbejdskulturen. Læseren er skraldespand for brok og på samme tid indviet i en arbejds poesi, der er poetisk, fordi den selv med sin anonymiserede ramme fortælling helt umiddelbart udtrykker en fælles menneskelig smerte i et miljø, der kun accepterer konstruktiv kritik, og hvor overskud er en ting, man bare kan hente ved at møde ind på kontoret en time før sine kollegaer.

Humoren er til stede i snart sagt hvert vidnesbyrd uden, at alvoren komprimeres, og resultatet bliver denne tragikomiske arbejdskollage, hvor reelle fyringstrusler får karakter af frygtindgydende punchlines: "jeg tabte et glas syltetøj på gulvet, og hun hviskede mig i øret, at hvis det skete igen, kunne jeg lige så godt aflevere uniformen." Man får lyst til at tage fortælleren i hånden og lede opsigelsen på vej i trods.

Netop opsigelsen som tidstypisk samfundstendens omgiver værket i form af det, der i USA er blevet kaldt *The Great Resignation* med rekordhøje opsigelsestal under og i kølvandet på coronapandemien. Over store dele af verden er bevægelsen en reaktion mod stressende arbejdsforhold, giftig arbejdskultur og en generel søgen efter mening i og udenom arbejdslivet. Og foruden selve opsigelserne står bevægelsen som tegn på en øget arbejdsbevidsthed, som Pejtersens kollage også taler ind i.

Værkets nerve ligger derfor også i de sårbare erkendelser og udstillingen af arbejdskulturens absurditeter. Den umiddelbare tone er ikke den af manifestet eller den politiske agitator, men formår at skabe et rum, hvor tragikomiske arbejds situationer ikke så meget er genstand for fornøjelig latter, som de er alvorligt selvudleverende og inviterer til genkendelse. Selvom værkets mange arbejdere formentligt ikke har noget med hinanden at gøre i det virkelige liv, skaber den flerstemmige kollageform et billede af det kollegiale fællesskab som dét sentimentale kollektiv, det er i sin ret til at være. I stedet for at skabe en dømmende distance mellem medarbejdere bliver indrømmelsen i *Her er der ingen, der græder om fredagen* den sproghandling, der gør utilstrækkeligheden til et forbindelsesled mellem kollegaer og for en stund lader os slå ring om arbejdslivets underlige komposition.

Lean Pejtersen

Her er der ingen, der græder om fredagen

Harpyie
64 sider
89,95 kr.
Udkom 25-08-2022

Facebook < <https://www.facebook.com/litteraturnu>> / Instagram < <https://www.instagram.com/litteraturnu.dk/>>

Hjemmesiden er lavet i samarbejde med Hilsen IT < <https://hilsen.it/>>